

Nr 45.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1946 kl. 4 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt. (1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 213 av fru *Svenson* m. fl. och II: 248 av herr *Johansson* i Mysinge m. fl. har hemställts, »att riksdagen *dels* måtte besluta sådan ändring av gällande förordning om omsättningsskatt, att tvätt vid andelstvättstugor icke skall betraktas som yrkesmässig verksamhet, så att följaktligen omsättningsskatt därå icke skall utgå, *dels* i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att återbäring av omsättningsskattemedel måtte ske till de andelstvättstugor, som eftertaxerats och inbetalt skatt».

Beträffande motiveringen för de i motionerna framförda yrkandena får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 248.

Enligt 1 § f) omsättningsskatteförordningen utgår allmän omsättningsskatt bland annat vid utförande av ändrings-, förbättrings-, underhålls- eller rengöringsarbete å butikshandelsvaror, allt under förutsättning att arbetet sker på beställning av annan än återförsäljare samt att arbetet yrkesmässigt verkställs av företagare med fast driftställe för näringsverksamhet och faller inom området för nämnda verksamhet.

Beträffande behandlingen av ekonomiska föreningar i omsättningsskatt hänseende har första särskilda utskottet vid 1940 års riksdag i sitt utlåtande nr 10 (s. 20) uttalat följande:

»Att en ekonomisk förening, som saluhåller varor ej blott till föreningsmedlemmar utan även till utomstående, är att anse som yrkesmässig återförsäljare är självfallet. Mera tveksam blir frågan, om försäljning sker endast till medlemmarna. Om föreningen tillkommit utslutande eller väsentligen för att tillgodose en större medlemskrets behov av varor eller föreningens rörelse eljest, med hänsyn till sin omfattning och villkoren för medlemskap, kan anses jämförlig med försäljning till allmänheten, synes föreningen böra behandlas på samma sätt som om den sålde till utomstående. Däremot torde exempelvis en bostadsförenings anskaffning av varor för föreningsmedlemmarnas räkning icke kunna betraktas som yrkesmässig återförsäljning, varför föreningen torde få utgöra skatt å inköpsbeloppet. Detsamma torde gälla beträffande ideella föreningar.»

I de förevarande motionerna har anförts i huvudsak följande. När klädespersedlar och linnevaror underginge rengöring på tvättanstalt uttoges omsättningsskatt för denna procedur varje gång. Däremot utginge icke omsättningsskatt om exempelvis flera familjer utnyttjade en tvättstuga att utföra detta arbete, ej heller om i en tvättanstalt husmodern själv eller en av henne lejd medhjälperska utförde arbetet. Först då en tvättanstalts egen anställda personal utförde arbetet utginge omsättningsskatt, då detta ansåges vara yrkesmässig verksamhet. Statsmakterna hade genom låne- och bidragsformer sökt stimulera till gemensam tvätt. Därigenom hade de på landsbygden så populära andelstvättstugorna kommit till stånd. Dessa andelstvättstugor registrerades såsom ekonomiska föreningar och bleve därigenom företag som dreve yrkesmässig verksamhet. Om denna princip hade rätt oklarhet eller okunnighet hos många andelstvättstugors ledning. Sålunda betalade en del andelstvättstugor omsättningsskatt och andra icke. I den mån omsättningsskatt erlades vore detta nog till väsentlig del beroende av den energi länsstyrelserna nedlade för att upplysa om dessa fakta och indriva omsättningsskatten. I en del fall hade också tvättstugor eftertaxerats med belopp som hotat allvarligt rubba deras framtida verksamhet. Denna eftertaxering hade också tillämpats olika strängt av olika länsstyrelser. Skäl talade således för ett borttagande av omsättningsskatten på tvätt i andelstvättstugor. Denna verksamhet vore reellt en självhjälp och endast till formen yrkesmässig. Det måste också anses rättvist, att återbäring av omsättningsskattemedel skedde till de tvättstugor, som fått betala skatt.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit yttrande över motionerna av *centrala omsättningsskattenämnden*, vilken avstyrkt bifall till motionerna. Nämnden hade i tidigare uttalande angående andelstvättstugors skatteplikt hänvisat till ovanberörda utskottsutlåtande vid 1940 års urtima riksdag samt i samband därmed framhållit, att detsamma i första hand avsåge yrkesmässighet vid försäljningar men tydligen bleve analogivis tillämpligt jämväl beträffande arbetsprestationer. Därest andelsägarna personligen eller genom av dem (alltså icke av andelsföreningen) anskaffad personal själva ombesörjde arbetet med tvätten, syntes omsättningsskatt icke böra utgå för den avgift, som i sådant fall erlades till föreningen. Därest åter föreståndare eller eljest av andelsföreningen anställd personal utförde arbetet med tvätten och betalning därför erlades till andelsföreningen, borde omsättningsskatt utgå, oavsett om arbetet utförts för medlemmars eller utomståendes räkning. Nämnden hade för sin del icke kunnat finna någon anledning, varför andelstvättstugor i omsättningsskatt hänseende skulle erhålla en förmånligare behandling än andra ekonomiska föreningar. Det erinrades om att skattskyldiga andelstvättstugor i olikhet mot privata konsumenter vid inköp av tvättmedel och dylikt

betraktades såsom återförsäljare, varför omsättningsskatt icke utginge vid dessa inköp. Tillräckliga garantier för en riktig tillämpning av gällande bestämmelser torde föreligga i rätten att anföra besvär över beskattningmyndigheternas beslut. Vidare erinrades om den i 6 § omsättningsskatteförordningen stadgade möjligheten att hos Kungl. Maj:t ansöka om befrielse från eller återbäring av omsättningsskatt.

Utskottet. I de förevarande motionerna har yrkats dels sådan ändring i omsättningsskatteförordningen, att omsättningsskatt icke skall utgå för tvätt vid andelstvättstugor, dels ock skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om återbäring av omsättningsskattemedel till andelstvättstugor, vilka eftertaxerats och inbetalt skatt. Till stöd härför har åberopats bland annat, att andelstvättstugor visserligen registrerades såsom ekonomiska föreningar, men att deras verksamhet reellt vore en självhjälp och endast till formen yrkesmässig.

Utskottet vill erinra om att vad sålunda uttalats beträffande andelstvättstugor jämväl torde gälla beträffande åtskilliga andra slag av ekonomiska föreningar. Att utan närmare utredning bereda andelstvättstugor en förmånligare ställning i omsättningsskattehänseende än övriga slag av ekonomiska föreningar anser sig utskottet därför icke kunna förorda.

Första särskilda utskottet vid innevarande års riksdag har i sitt utlåtande nr 2 förordnat, att tidpunkten för omsättningsskattens avveckling fastställles till den 1 juli 1947, ävensom framhållit, att därest förhållandena skulle utveckla sig på sådant sätt att det kunde befinnas angeläget att omsättningsskatten slopades redan före nämnda tidpunkt frågan därom borde upptagas till omprövning. Med hänsyn härtill anser bevillningsutskottet skäl ej heller föreligga att nu föreslå, att någon utredning vidtages i förevarande fråga.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 213 av fru Svenson m. fl. och II: 248 av herr Johansson i Mysinge m. fl. angående viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 juni 1946.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande: se under betänkande nr 44.